FIŞADISCIPLINEI

1. Datedespre program

1.1Instituţia deînvăţământ superior	UniversitateaBabeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	TeologieGreco-Catolică
1.3 Departamentul	Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologiegreco-catolicăpastorală(laBlaj)/ Licențiatînteologie

2. Datedespredisciplină

2.1 Denumireadisciplinei	KLR0110**IstoriaBisericii III**(Istoria Rom. pânăla 1700)						
2.2 Titularulactivităţilor de curs	Lect.dr. CiprianGhișa						
2.3 Titularulactivităţilor de seminar	Lect. dr. CiprianGhișa						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimuldisciplinei	DF

3. Timpultotalestimat(orepe semestru alactivităţilordidactice)

3.1 Numărde orepesăptămână	4	Din care:3.2curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total oredin planulde învăţământ	56	Din care:3.5curs	283.6	seminar/laborator	28
Distribuţiafondului detimp:					ore
Studiuldupămanual,suport de curs,bibliografieşinotiţe					20
Documentaresuplimentarăînbibliotecă, pe platformeleelectronicedespecialitateşi pe teren					20
Pregătireseminarii/laboratoare, teme,referate, portofoliişieseuri					15
Tutoriat					9
Examinări					5
Alte activităţi:					

3.7 Total orestudiu individual	69
3.8 Total orepe semestru	125
3.9 Număruldecredite	5

4. Precondiţii(acoloundeestecazul)

4.1 de curriculum	•Nu estecazul
4.2 de competenţe	•Nu estecazul

5. Condiţii(acoloundeestecazul)

5.1 Dedesfăşurareacursului	•Prezențalaprelegeri
5.2Dedesfăşurarea seminarului/laboratorului	•Prezențașiactivitateadeseminar, pregătireași predareala timpatemeide seminar

6. Competenţelespecificeacumulate

	Înurmastudieriiacestei discipline,studentultrebuiesăpoată: • Săînsuşească,săcunoască,săînţeleagăşisăutilizezeprincipiile,mijloacele,metodele, procedeeleşiconceptele-limbajul-terminologiaspecificeIstorieiecleziastice; • Săexplice,săinterpreteze,săapliceşisărezolveproblemedindomeniulIstorieiBisericii; • Sădezvolte oreflecţiecriticăşiconstructivăîninterioruldomeniului; • Săfie creativşiinovativîninterpretareaproblemeloristorice; • SăpoatăabordalaniveldediscuţiirealităţilecircumscriseIstorieiBisericii; • Săsesizezeimportanţacontexteloristoriceînevoluţiageneralăa Bisericii; • Săpoatăprezentaprincipaleleevenimenteşisăînţeleagăprincipalelefenomeneistorice; • Săcunoascăbibliografiaaferentăstudiuluiistorieibisericii.
	• Săpoatăfolosicunoştinţeleacumulate la istoriepentrumaibunaînţelegereacelorlalte disciplinealeteologiei–inter-disciplinaritate; • Săînţeleagăevoluţiadogmatică,rituală,ecleziologicăînlegăturăcuevoluţiileistoriceale societăţiiumaneşialeinstituţiilorpolitice,sociale, economice,culturale; • Săpoatădobândiabilităţişicompetenţe care să-iajuteîndezvoltareaprofesionalăîndomenii conexeteologiei; • Sădobândeascăautonomieînprocesuldeanalizăanoilorabordăridindomeniu;

7. Obiectiveledisciplinei(reieşind din grilacompetenţeloracumulate)

7.1 Obiectivulgeneral al disciplinei	•Cursulîşipropuneînsuşireadecătrestudenţi a cunoştinţeloresenţiale privitoarela momenteleimportante careau marcatistoriabisericiiîn teritoriilelocuite deromâni.Cursulreprezintăo sintezăde istorie ecleziastică,oferindinformaţiidespre:apariţiaşirăspândirea creştinismuluiînDacia;evoluţiacreştinismuluiîntresecoleleVI-XIII; evoluţiaBisericiiromâneştiînŢaraRomânească,Moldova şiîn Transilvaniapânăla 1700.
7.2 Obiectivele specifice	• Insuşirea,cunoaşterea,înţelegereaşiutilizareaterminologieispecificeistoriei Bisericii; • Dezvoltareaanalizeişigândiriicritice; • Înţelegerearelaţieidecauzalitateînistorie; • Înţelegereacontexteloristoricespecificefiecăreiperioade; • Înţelegerealegăturiidintreevoluţiainstituţieibisericiişiprincipalelefenomene politice, sociale, economiceşiculturalespecificefiecăreiperioadeistorice; • Înţelegereaimportanţeiroluluijucatdeevoluţiileistoriceînevoluţiageneralăşi particulărăateologiei; • Cunoaştereabibliografieiaferentăstudiuluiistorieiecleziastice;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii.Bibliografie
Curs 1:Prezentareageneralăa cursului– coordonatelegeneralealeistorieiromânilor - Prezentareaobiectivelorşistructuriicursului - Contextulgeneralal evoluţieiistorice aspaţiului locuit de români– cadregeografice, etnice, evoluţiipoliticeşimilitare	Prelegere/ discuţii	
Curs 2: Religia în Dacia Romană - Structurareligioasăapopulaţieidin Dacia Romană - Procesuldeinterpretatioromana/sincretism religios / aculturaţie - CreştiniiînDaciaromană	Prelegere	Bibl:Gudea,Ghiurco, 2002, p. 35-129; Păcurariu,1996,p.12-20; IstoriaRomânilor,vol.II, p.225-258;Sechel,2006, passim

Curs 3: Evoluțiacreștinismuluiîn Dobrogea –sec.III-VI - Misionaricreștiniîn Dobrogea - Răspândireacreștinismului - Organizareainstituțională - Legăturile cu centreleecleziastice deputere - Personalități locale	Prelegere	Bibl:Gudea,Ghiurco, 2002,p.35-129; Păcurariu,1996,p.20-43; IstoriaRomânilor,vol.II, p. 367-373.
Curs 4: Evoluțiacreștinismuluila nord deDunăreîn sec.IV-IX - Problemacontinuității idaco-romane - Misionari - Relația cumigratorii /arianism - Descopeririarheologice - Aspectelingvistice	Prelegere	Bibl:Gudea,Ghiurco, 2002, p. 75-129; Păcurariu,1996,p.34-50; IstoriaRomânilor,vol.II, p. 570-571, 587-600.
Curs 5: Organizareabisericească înDobrogea sec.IX-XIV - Organizareainstituțională a Bisericii - Legăturile cu Bizanțulșicucentrele din Țaratul Bulgar	Prelegere	Bibl:Păcuraru,1996,p. 43-50, 57-64; Istoria Românilor,vol.III,p.288-306, 452-457.
Curs 6: BisericaromânilordinTransilvania–sec.IX-XV - organizareaecleziastică românilor - mănăstirișiepiscopi - relația cuautoritățileregatuluimaghiar - relația cu Ortodoxiaextra-carpatică	Prelegere	Bibl: Păcuraru, 1996, p. 50-57, 77-85;Istoria Românilor, vol.III,p. 452-457, 593-602;Istoria Transilvaniei, vol.I,p. 199-283.
Curs 7: OrganizareaBisericiiCatolicedin Transilvaniaînsec.XI-XV - organizareinstituțională–episcopii,mănăstiri, ordinereligioase - politicareligioasă a regilorUngariei - relația curomânii	Prelegere	Bibl:IstoriaRomânilor, vol.III,p.452-457,Istoria Transilvaniei,vol.I,p. 199-283.
Curs 8: CatolicismulînsudulșiestulCarpaților– sec.XIII-XV - centreleepiscopalecatolicedinsec. XIV - relația cu politicadeexpansiunea regilorUngariei - poziția domnitorilorromâni	Prelegere	Bibl:Păcuraru,1996,p. 57-64;IstoriaRomânilor, vol.III,p. 593-602.
Curs 9: OrganizareaBisericiiOrtodoxeînȚara Românească șiMoldova în sec. XIV-XV - întemeiereamitropoliilor - relația cu Constantinopolul - politicareligioasă a domnilor	Prelegere	Bibl: Păcuraru, 1996, p. 64-77, 85-102;Istoria Românilor, vol.IV,p. 249-267.
Curs 10: Artășiculturăreligioasăînsec.XIV-XVI - romanicșigoticînTransilvania - bisericilecneziale din Transilvania - artabisericească înspațiulextracarpatic - culturaînmănăstiri	Prelegere	Bibl:Păcuraru,1996,p. 102-111;134-158;Istoria Românilor,vol.III,p.602-620,vol.IV,p.649-780; Călătorieprinpatrimoniu, 2011, passim.
Curs 11: ÎnceputurileReformeiînTransilvania - răspândireaReformeiînArdeal–luteranism, calvinism, unitarianism - poziția principilor–însec. XVI - efecteleasupraBisericiiCatolice	Prelegere	Bibl:IstoriaTransilvaniei, vol.I,p.283-331;Periș, 2005,p.26-37;Rus,2007, vol.I,p. 52-90.
Curs 12: EvoluțiaBisericiiOrtodoxeînspațiulextra-carpaticîn sec. XVII - organizareinstituțională	Prelegere	Bibl:IstoriaRomânilor, vol.IV,p. 258-267; Păcuraru, 1996, p. 119-

- relația cu Ortodoxiainternațională - evoluțiiteologice - reacțiicontra expansiuniicatolicismuluișiprotestantismului		127, 158-177.
Curs 13:PrezențecatoliceînȚaraRomânească și Moldova însec.XVI-XVII - BisericaLatinășiviațapoliticădinPrincipatele române - Structuriinstituționale - Iezuițișifranciscani	Prelegere	Bibl:Periș,2005,p.69-122, 229-250, 278-362.
Curs 14: Situațiaconfesionalăa Transilvanieiînsec. XVII - SituațiaBisericiiCatolice - Situațiabisericilorprotestante - Situațiaromânilor	Prelegere	Bibl:Păcuraru,1996,p. 185-209;Pâclișanu,2006, cap.I;Periș,2005,p.37-68,123-228;Rus,2007,p. 93-211.
Bibliografie 1.Călătorieprinpatrimoniulecleziastictransilvănean,coord.S.Bolovan,C.Firea,S.Marțian,D. Covaci, Cluj-Napoca, Ed.Mega,2011. 2.GudeaN.,GhiurcoI.,*Dinistoriacreştinismuluilaromâni.Mărturiiarheologice*,Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2002. 3.*IstoriaRomânilor*, vol.II-IV,București, Ed. Enciclopedică,București, 2001. 4.*IstoriaTransilvaniei*,vol.I(pânăla1541),coord.I.A.Pop,T.Nagler,Cluj-Napoca,Institutul Cultural Român, 2003. 5.Păcurariu, M.,*IstoriaBisericiiOrtodoxeRomâne*,ed.IV,Galați, 1996. 6.Pâclişanu,Z.,*IstoriaBisericiiRomâneUnite*,ed.îngrijităderI.Tâmbuş,Tg.Lăpuş,Ed.Galaxia Gutenberg, 2006. 7.Periş,L.,*PrezenţecatoliceînTransilvania, MoldovaşiŢaraRomânească*,Blaj,2005. 8.Rus,V.,OperariiinvineaDomini.MisionariiiezuițiînTransilvania,BanarșiPartium(1579-1715), vol.I,Cluj-Napoca, Ed. PresaUniversitarăClujeană, 2007. 9.Sechel,Al.,*Creştinismullatin-romanalstrămoşilornoştri*,Cluj-Napoca,Ed.NapocaStar, 2006.		
8.2 Seminar/ laborator	Metodede predare	Observaţii
S1:Evoluțiapolitică aspațiuluiromânescînantichitatea târzieșiînevulmediu	Prezentareși dezbatere, explicații, analizahărții, conversație, studiupetext istoric	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S2:ZeiiînDaciaRomană	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S3:Integrareabisericiicreștinedin Dobrogeaînuniversul teologicalbisericii din lumeagreco-romană	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S4:Problemacontinutățiișia creștinismului la daco-romani	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S5:Legăturilecu Bizanțul	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S6:Organizareainstituțională aromânilorortodocși din Transilvania / efecteleConciliuluide laFlorența	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S7:Politicareligioasăa regilorUngariei–cazullui LudovicIcelMare–documentele din 1366	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S8:Catolicismulînspațiulextra-carpatic	Prezentareși	Bibliografieporninddela

Sem	dezbatere,	indicațiiledecurs /laalegerea studentului
S9:BizanțdupăBizanț - legături cu Constantinopolul	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S10:Tiparul–studiu de cazCoresi	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S11:ReformaînTransilvania–studiu de cazFrancisc David	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S12:Legăturileexternealeortodoxieiromânești–studiu de caz–SinoduldelaIași1642	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S13:Iezuițișifranciscani–problemamisionară	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
S14:Poziția ierarhilorromâniînfațacalvinismului	Prezentareși dezbatere,	Bibliografieporninddela indicațiiledecurs / laalegerea studentului
Bibliografie Bibliografiamențională pentrucurs,respectivoricealtălucraredeistorieecleziasticădinbiblioteca Facultății de TeologieGreco-Catolică,DepartamentulBlaj.		

9. Coroborareaconţinuturilordisciplinei cu aşteptărilereprezentanţilorcomunităţiiepistemice, asociaţiilorprofesionaleşiangajatorireprezentatividindomeniulaferentprogramului

- Conţinuturilediscipline isuntcoroborate cuaşteptărilecomunităţiiepistemice, asociaţiilorprofesionaleşiangajatori dindomeniulprogramului.
- Conţinuturilediscipline irăspundexigenţelorparohiei,fişeipostuluide muncădindomeniulbisericesc,educativ, caritativ, catheticsauformativşivoluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode deevaluare	10.3 Ponderedin nota finală
10.4 Curs	Însușireaconținuturilor	Examenfinal scris	70%
		Examenulvacuprindesubiecte din tematicaprezentatălacursși seminar.Douăsubiectevorfi alesedecoordonatorulcursuluiși unulva fi la alegere.	
10.5 Seminar/laborator	Participareactivă la seminar	Evaluareaparticipăriiactive la dezbaterişiEvaluarealucrării scrise	30%
	Lucrareadeseminar	Predată cu2 săptămâniînaintede începereasesiunii	
10.6 Standard minimde performanţă • Însuşireamaterialuluideînvăţat. • Finalizarealucrăriideseminar. • Obţinereaa minimum 5 puncte: 1 dinoficiu, 4 punctelacurs+ seminar.			

Datacompletării 1.10.2020 — Semnăturatitularului decurs — Semnăturatitularului deseminar

Data avizării în departament 01.10.2020 — Semnătura director de departament